

Fact Sheet

Crohnin tauti

Crohnin tauti on ruoansulatuskanavan krooninen tulehdussairaus, joka todetaan yleensä ennen 30 vuoden ikää. Tauti paikantuu useimmiten ohutsuolen loppuosaan eli ileumiin, mutta sen aiheuttamia muutoksia voi kuitenkin esiintyä missä tahansa ruoansulatuskanavan osassa. Oireina ovat esimerkiksi ripuli, vatsakipu, kuume ja joskus verenvuoto peräsuolesta. Arvioiden mukaan noin 600 000 pohjois-amerikkalaista ja 500 000 eurooppalaista sairastaa Crohnin tautia.

Yleistä tietoa

- Taudin tarkkaa syytä ei tunneta, mutta tutkimukset viittaavat siihen, että tulehduksen taustalla on geenien, immuunijärjestelmän ja ympäristön monimutkainen vuorovaikutus.
- Crohnin taudissa esiintyy tyypillisesti aktiivivaiheita, jolloin sairauden oireet pahenevat, ja rauhallisia remissiovaiheita, joiden aikana oireet vähenevät tai häviävät täysin.
- Yleisin komplikaatio on suolitukos. Sen syynä on taudin monesti aiheuttama turvotus ja arpimuodostus suolen seinämässä, mikä johtaa suolen ahtautumiseen.
- Muita komplikaatioita ovat haavaumat, jotka saattavat muodostaa fisteleitä (kanavia sairastuneelta alueelta ympäröiviin kudoksiin), sekä aliravitsemus.
- Crohnin tauti voi vaikuttaa potilaan elämänlaatuun, esimerkiksi fyysiseen ja psyykkiseen hyvinvointiin, sosiaaliseen elämään ja itsetuntoon.

Epidemiologia

- Tautia esiintyy kaikissa ikäryhmissä. Kyseessä on kuitenkin pääasiassa nuorten ja nuorten aikuisten sairaus, jota esiintyy yleisimmin 15–35 vuoden iässä.
- Crohnin tautia esiintyy yhtä paljon sekä miehillä että naisilla.
- Noin 20–25 prosentilla Crohn-potilaista on sukulaisia, joilla on Crohnin tauti tai haavainen paksusuolitulehdus (tulehduksellisten suolistosairauksien toinen päätyyppi).
- Crohnin tauti on tulehduksellinen suolistosairaus, jota ei pidä sekoittaa ärtyvän suolen oireyhtymään. Ärtyvän suolen oireyhtymä aiheuttaa suolen toiminnan häiriöitä, mutta siihen ei liity tulehduksellisille suolistosairauksille ominaista tuhoisaa tulehdusprosessia.

Toteaminen ja hoito

- Crohnin taudin toteaminen voi olla vaikeaa, sillä sen oireet muistuttavat muiden suolistosairauksien kuten haavaisen paksusuolitulehduksen ja ärtyvän suolen oireyhtymän oireita.
- Tauti todetaan esitietojen sekä lääkärintarkastuksen, verikokeiden, röntgen-tutkimusten, ulostenäytteiden, paksusuolen tähystysten eli kolonoskopioiden sekä ylä- ja alaruoansulatuskanavan tutkimusten perusteella. Crohnin tautia ei voida todeta minkään yksittäisen tutkimuksen avulla.
- Noin 75 prosenttia Crohnin tautia sairastavista tarvitsee jossakin vaiheessa leikkaushoitoa.
- Crohnin tautia ei voida parantaa, joten hoidon tavoitteena on kliininen remissio (tulehdusprosessin rauhoittuminen ja oireiden saaminen hallintaan). Kun remissiovaihe on saavutettu, lääkehoidon tavoitteena on aktiivivaiheiden määrän vähentäminen.
- Crohnin taudin hoidossa käytettäviä lääkkeitä ovat esimerkiksi aminosalisylaattit, kortikosteroidit, immuunivasteen muuntajat, antibiootit ja biologiset lääkkeet.
- Tiettyjen biologisten lääkkeiden avulla tauti voidaan saada tehokkaasti remissioon, sillä lääkkeet vaikuttavat erääseen tulehduksen perussyistä (tiettyjen tulehdusproteiinien ylituotanto) eivätkä ainoastaan lievitä oireita.

###